

מעשה מזבוב ועכביש

ספר סיפורי מעשיות - מעשה ז -

ענה ואמר: אספר לכם כל הנסיעה שלי שהיה לי:

מעשה במלך אחד, שהיו עליו כמה מלחמות כבדות וכבש אותם, ולקח שבויים הרבה. (בתוך דבריו שהתחיל לספר זאת המעשה ענה ואמר בזו הלשון: תאמרו שאספר לכם הכל ותוכלו להבין) והיה המלך עושה סעודה גדולה (שקורין באיל), בכל שנה באותו היום שכבש המלחמה, והיו שם על הבאיל כל השרי מלוכה וכל השרים כדרך המלכים, והיו עושין שם עניני צחוק, (שקורין קומעדיס), והיו משחקים וצוחקים מכל האומות, מהישמעאל ומכל האומות, והיו עושים ומעקמים בדרך שחוק כדרך הנמוס וההנהגה של כל אומה, ומן הסתם מישראל גם כן היו עושין השחוק:

וצוה המלך להביא לו הספר שהיה כתוב בו הנמוסים וההנהגה של כל אומה ואומה, ובכל מקום שהיה פותח את הספר, היה רואה שכתוב בו ההנהגה והנמוסים של האומה, כדרך שהיו עושין בעלי השחוק ממש, כי מסתמא גם זה שעשה הצחוק והקאמעדיא ראה גם כן את הספר הנ"ל. ובתוך שהיה המלך יושב על הספר, ראה שהיה עכביש, הנקרא (שפין), שהיה מרחש על צדי הספר, דהינו על חודי הדפין, ומצד השני היה עומד זבוב. מן הסתם להיכן הולך העכביש? אל הזבוב. ובתוך שהיה העכביש מרחש והולך אל הזבוב, בא רוח והרים את הדף מן הספר, ולא היה העכביש יכול לילך אל הזבוב, וחזרה לאחוריה, ועשתה עצמה בערמה כאלו היא חוזרת ואינה רוצה עוד לילך אל הזבוב. וחזר הדף למקומה, וחזרה העכביש לילך אל הזבוב, ואזי שוב הרים הדף ולא הניחה, (הינו שהדף חזר והרים את עצמו, ולא הניח את העכביש לילך אל הזבוב) וחזרה, וכן היה כמה פעמים. אחר כך שוב חזרה העכביש לילך אל הזבוב, והיתה מרחשת והולכת עד שכבר חטפה עצמה ברגל אחד על הדף. ושוב הרים הדף את עצמו, והיא כבר היתה על הדף קצת, ואזי הניח הדף את עצמו לגמרי, עד שנשארה העכביש תחתיו בחלל בין דף לדף, והיתה מרחשת שם, ונשארה מטה מטה עד שלא נשאר ממנה כלום. (הזבוב לא אספר לכם מה שהיה בה):

והמלך היה רואה כל זה והיה מתמיה עצמו, והבין שאין זה דבר ריק, רק שמראין לו איזה דבר. (וכל השרים ראו שהמלך מסתכל ומתמיה על זה) והתחיל לחשב בזה, מה זה ועל מה זה, ונתנמנם על הספר:

וחלם לו שהיה בידו אבן טוב, (שקורין דומיט), והיה מסתכל בו, והיו יוצאין ממנו גוזמות אנשים, והשליך מידו הדומיט. והדרך אצל המלכים שתולה על גביהם הפאטרעט שלו, ועל גבי הפאטרעט תולה הכתר, והיו אותן האנשים, היוצאין מן הדומיט, לוקחין את הפאטרעט וחתכו את ראשו, ואחר כך לקחו את הכתר והשליכו לתוך הרפש (כל זה חלם לו), והיו אותן האנשים רצים אליו להרגו. והרים עצמו דף מן הספר הנ"ל, שהיה שוכב עליו, והגן לפניו ולא יכלו לעשות לו מאומה. והלכו ממנו, ואחר כך חזר הדף למקומו, ושוב היו רצים להרגו, וחזר והרים הדף כנ"ל, וכן היה כמה פעמים:

והיה משתוקק מאד לראות איזה דף שמגן עליו, מאיזה נמוסים של איזה אומה כתוב עליו, והיה מתירא להסתכל, והתחיל לצעק: חבל, חבל. ושמעו כל השרים שהיו יושבים שם, והיו חפצים להקיצו, אך אין זה נמוס להקיץ את המלך. והיו מכים סביבותיו כדי להקיצו, ולא היה שומע:

בתוך כך בא אליו הר גבוה ושאל אותו: מה אתה צועק כל כך, שזה זמן רב שאני ישן, ולא הקיץ אותי כלום, שום דבר, ואתה הקיצות אותי? אמר לו: ולא אצעק? שהם קמים עלי להרגני, רק שזה הדף מגן עלי. השיב לו ההר: אם זה הדף מגן עליך, אין אתה צריך להתירא משום דבר, כי גם עלי קמים הרבה שונאים, רק זה הדף מגן עלי. בוא ואראך:

והראה לו שסביב החר עומדים אלפים ורבות שונאים ועושים סעודות ושמים, וכלי זמר מזמרים ומרקדין, והשמחה היא, שאיזה כת מהם חושב אחד ובא על איזה חכמה איך לעלות אל החר, ואזי עושים שמחה גדולה וסעודה ומזמרים וכו'. וכן כל כת וכת מהם, רק שזה הדף של אלו הנמוסים שמגן עליך מגן עלי:

ובראש החר היה נסר, (שקורין טאבליצע), והיה כתוב שם הנמוסים של הדף המגן עליו מאיזה אומה הוא, רק מחמת שהחר גבוה אין יכולים לקרות אותו הכתב, רק למטה היה טאבליצע, והיה כתוב שם, שמי שיש לו כל השנים, יכול לעלות אל החר. ונתן השם יתברך שגדל עשב במקום שצריכין לעלות אל החר, ומי שבא לשם, היה נופלים לו כל השנים, הן שהיה הולך ברגליו, הן שהיה רוכב, הן שהלך בעגלה עם בהמות, היה נופלים כל השנים. והיו מונחים שם חמרים חמרים של שנים כמו הרים הרים:

אחר כך לקחו אותן האנשים הנ"ל, וחזרו והעמידו יחד את הפאטרעט כבראשונה, ואת הכתר לקחו ורחצו אותו, וחזרו ותלאום במקומם, והקיץ המלך, והסתכל תכף על הדף שהגן עליו מאיזה נמוס של איזה אומה הוא, וראה שכתוב בו הנמוס של ישראל, והתחיל להסתכל (על הדף) בדרך אמת, והבין האמת לאמתו. וישב עצמו, שהוא עצמו בודאי יהיה ישראל, רק מה עושים להחזיר למוטב כולם להביאם להאמת?:

וישב עצמו שילך ויסע לבקש חכם שיפתר לו החלום כהיותו, ולקח עמו שני אנשים ונסע להעולם לא כדרך המלך, רק כאיש פשוט, והיה נוסע מעיר לעיר וממדינה למדינה ושאל איך נמצא חכם שיוכל לפתר חלום כהיותו. והודיעו לו ששם ושם נמצא חכם כזה. ונסע לשם, ובא אל החכם, וספר לו האמת, איך שהוא מלך וכבש מלחמות וכל המעשה שהיה, כנ"ל, ובקש ממנו לפתר חלומו. והשיב לו: אני בעצמי איני יכול לפתר, רק שיש זמן באותו יום באותו חדש, ואזי אני מקבץ כל סממני הקטרת ועושה מהם מורכב, ומעשנין את האדם באלו הקטרת, ואותו האדם חושב במחשבתו מה שרוצה לראות ולידע, ואזי ידע הכל:

וישב המלך עצמו: מאחר שכבר כלה זמן רב בשביל זה, שימתין עוד עד אותו היום ואותו החדש, ואזי עשה לו החכם כן כנ"ל, ועשן אותו עם הקטרת, כנ"ל, והתחיל לראות אפלו מה שהיה נעשה עמו קדם הלידה, בעת שהיה הנשמה בעולם העליון, וראה שהיו מוליכין הנשמה שלו דרך כל העולמות, והיו מכריזין ושואלין: מי שיש לו ללמד חוב על זאת הנשמה יבוא. ולא היה נמצא אחד ללמד חוב עליה:

בתוך כך בא אחד ורץ וצעק: רבוננו של עולם! שמע תפלתי. אם זה יבוא לעולם, מה לי לעשות עוד, ועל מה בראתני? וזה היה הסמ"ך מ"ם. (הינו זה שצעק כל זה היה הסמ"ך מ"ם בעצמו). והשיבו לו: זאת הנשמה צריכה לירד להעולם בודאי, ואתה חשב לך עצה. והלך לו:

והוליו את הנשמה עוד דרך עולמות, עד שהביאו אותה להבית דין של מעלה כדי להשביע אותה שתרד להעולם. ואותו האיש עדין לא בא, ושלחו אחריו שליח, ובא והביא עמו זקן אחד, שהיה כפוף כדרך הזקן, שהיה מכיר עמו מכבר (הינו שהבעל דבר היה לו הכרות עם זה הזקן הכפוף מכבר), ושחק ואמר: כבר נתתי לי עצה. רשאי הוא לילך להעולם. והניחו את הנשמה וירדה להעולם. והיה רואה כל מה שעבר עליו מתחלה ועד סוף, ואיך נעשה מלך, והמלחמות שהיה לו וכו':

(ולקח שבויים, ובתוכם היה יפת תאר, שהיה לה כל מיני חן שבעולם, רק שזה החן לא היה מעצמה, רק שהיה תולה עליה דומיט, ואותו הדומיט היה לו כל מיני חן, ומחמת זה נדמה שיש לה כל מיני חן. ועל אותו החר אינם יכולים לבוא, רק חכמים ועשירים וכו') (ויותר לא הגיד), ויש עוד הרבה מאד בזה. (מן ולקח שבויים עד הסוף לא נכתב כראוי כמו שספר):

מזמור לדוד בברחו וכו'. ה' מה רבו צרי, רבים קמים עלי וכו'. ואתה ה' מגן בעדי, כבודי ומרים ראשי. קולי אל ה' אקרא, ויענני מהר קדשו סלה ה' הנ"ל. אני שכבתי ואישנה כנ"ל. הקצותי וכו'. לא אירא מרבות עם וכו'. כי הכית את כל אויבי לחי, שני רשעים שברת כי היו נופלים להם השנים כשרצו לעלות אל החר. על עמך ברכתך סלה (תהלים ג):

עמד והתבונן נפלאות אלו: אם בעל נפש אתה, תשא בשרך בשניך, ונפשך תשים בכפך. תעמד מרעיד ומשתומם, תסמר שערות ראשך ותשוב תתפלא בדברים האלה, העומדים בגבהי מרומים